

ZonneWarmteNet Ramplaankwartier - Afweging rolname gemeente

Om het project nu haalbaar te maken is een gunstige lening nodig. Om dit mogelijk te maken is het nodig dat de gemeente een rol neemt. De vier opties voor rolname van de gemeente uit het Handelingsperspectief zijn onderzocht en afgewogen:

1. **Faciliteren:** het faciliteren van de ontwikkeling van een warmtenet door bewoners kan door de financiële barrière weg te nemen met een garantstelling. Het faciliteren met een garantstelling maakt het project financierbaar. De gemeente kan wel invloed uitoefenen door voorwaarden mee te geven bij de garantstelling maar kan minder sturen op het WEB. Garantstelling heeft geen negatieve invloed op de netto schuldpositie van de gemeente.
2. **Reguleren:** kaderstelling en aan de markt overlaten. Het overlaten aan de markt past niet bij de samenwerking tussen gemeente en bewoners van de afgelopen jaren.
3. **Participeren** met een deelneming in het WEB. Het participeren in het WEB, en eventueel ook in de warmtebron (PVT-panelen), maakt het project financierbaar en zorgt ervoor dat de gemeente kan sturen op grote besluiten zoals uitbreiding en tariefstelling. Zo creëren bewoners en gemeente samen een gecontroleerde leeromgeving. Participeren drukt op de gemeentelijke begroting. In het geval van tegenvallende resultaten van het WEB, en zonder extra inleg van de WijkEnergieVereniging (WEV) kan het WEB failliet gaan.
4. **Zelf doen** met een gemeentelijke warmtebedrijf. Dit verkleint de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van bewoners maar zorgt voor maximale sturingsmogelijkheden van de gemeente. Het financiële risico wordt ook groter dan bij garantstelling en deelname.

In de informatienota is aangegeven dat de gemeente in dit project het beste in de rol van participeren of faciliteren kan acteren.

Door te participeren in het WEB kan de gemeente invloed op de uitvoering uitoefenen, maar dit vergt capaciteit en kennis. Bovendien drukt het op de gemeentelijke begroting en in het geval van tegenvallende resultaten van het WEB kan het WEB failliet gaan zonder extra inleg van de WijkEnergieVereniging (WEV) via de bewoners.

Het faciliteren van de ontwikkeling van een warmtenet door bewoners kan door de financiële barrière weg te nemen met een garantstelling of een lening. Dit maakt het project financierbaar. De gemeente kan invloed uitoefenen door voorwaarden mee te geven bij de garantstelling of lening, maar heeft tijdens de exploitatiefase geen formele invloed meer op het WEB. Garantstelling heeft geen negatieve invloed op de netto schuldpositie van de gemeente en heeft de voorkeur boven lenen.

Faciliteren krijgt de voorkeur boven participeren omdat hierdoor wordt het initiatief mogelijk gemaakt, maar de rol van de gemeente beperkt blijft. Hierdoor kan de gemeente ook initiatieven in andere wijken ondersteunen. Ook is het belangrijk dat een wijkinitiatief door de bewoners wordt gedragen. Door deze pilot nu te faciliteren kan de gemeente zich beraden op haar positie in soortgelijke projecten met de opgedane ervaringen en uitkomsten van het project. Hiervoor wordt indien nodig beleid opgesteld.

Aangezien de BNG de beoogd financier is van dit project, zal deze bank namens de gemeente toetsen of het WEB aan de vereisten van de lening voldoet en kan blijven voldoen. Hiermee wordt het risico voor de gemeente beheersbaarder. Verder zal het WEB alleen investeren als er voldoende deelnemers zijn, zodat de businesscase positief blijft.

De voorkeur van het college gaat uit naar faciliteren middels een garantstelling omdat maximaal recht doet aan het eigen initiatief van de bewoners, de financierbaarheid vergroot en voor bewoners de drempel verlaagt.

De verschillende rollen van de gemeente zijn beoordeeld op invloed van de gemeente, financieel risico gemeente, op de uitgangspunten van het bewonersinitiatief, op de herhaalbaarheid voor eventuele andere ZonneWarmteNetten en op de mogelijkheid van een gunstige lening

Governance warmtenet Ramplaankwartier	Invloed gemeente	Financieel risico gemeente	Past bij uitgangspunten initiatief	Herhaalbaar voor andere ZonneWarmteNetten in de stad	Gunstige lening / Financiering met BNG mogelijk
Reguleren	Invloed mogelijk voorafgaand aan de uitvoering van project. Bijsturen niet mogelijk	Minimaal risico gemeente. Betaalbaarheid bewoners is wel een risico	Nee. De initiatiefnemers en bewoners willen niet afhankelijk zijn van commerciële partijen	Ja. Dezelfde eisen en voorwaarden zouden voor meerdere wijken kunnen worden toegepast	Het ligt niet voor de hand dat in dit geval een commerciële partij financiering bij de BNG zoekt
Participeren in het warmtenet	Invloed mogelijk tijdens aanleg, uitvoering en beheer	Er is een financieel risico. Het drukt het op de gemeentelijke begroting en het WEB kan failliet gaan zonder extra inleg van de WijkEnergieVereniging via de bewoners bij tegenvallende resultaten	Ja. De initiatiefnemers en bewoners zien dit als een mogelijke oplossing die de betrouwbaarheid van het project ten goede komt	Het eigendomsmodel is herhaalbaar als er een bewonersinitiatief is. Financieel kan het een probleem worden als de invloed op de netto schuld quote van de gemeente groot wordt	Ja. Participatie van de gemeente is een van de voorwaarden voor een lening bij de BNG
Zelf doen-gemeentelijk warmtenet	Maximale invloed. Vergt wel capaciteit en kennis	Groot financieel risico. Het drukt maximaal op de gemeentelijke begroting.	Nee. Dit verkleint de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van bewoners	Het model is herhaalbaar. Financieel kan het een probleem worden als de invloed op de netto schuld quote van de gemeente groot wordt	Ja. Via de gebruikelijke route voor lenigen van de BNG aan de gemeente
Faciliteren met een garantstelling of lening	Invloed mogelijk met voorwaarden voorafgaand aan de uitvoering van project. Bijsturen mogelijk via raad van toezicht of advies	Er is een financieel risico. Het drukt echter niet op de gemeentelijke begroting	Ja. De initiatiefnemers en bewoners zien dit als een mogelijke oplossing met maximale invloed op hun eigen warmtevoorziening	Het eigendomsmodel is herhaalbaar als er een bewonersinitiatief is. Garantstelling voor meerdere projecten is herhaalbaar. Het risico wordt kleiner naarmate het bedrijf goed functioneert	Ja. Garantstelling van de gemeente is een van de voorwaarden voor een lening bij de BNG. Voor een lening is dit niet van toepassing.

De verschillende rollen zijn beoordeeld op basis van de categorieën hierboven

Governance warmtenet Ramplaankwartier	Invloed gemeente	Financieel risico gemeente	Past bij uitgangspunten initiatief	Herhaalbaar voor andere ZonneWarmteNetten in de stad	Gunstige lening / Financiering met BNG mogelijk
Reguleren	0	++	--	++	-
Participeren in het warmtenet	++	-	++	+	+
Zelf doen-gemeentelijk warmtenet	++	--	-	0	++
Faciliteren met een garantstelling of lening	+	+	++	++	+

++ is zeer positief gescoord
 + is positief gescoord
 0 is neutraal gescoord
 - is negatief gescoord
 -- is zeer negatief gescoord

Overeenkomsten en verschillen met warmtenet Schalkwijk

In Schalkwijk heeft de gemeente in 2015, met het oog op het noodzakelijke groot onderhoud van de openbare ruimte in Meerwijk en een gebrek aan interesse vanuit de markt, het initiatief genomen om partijen aan tafel te brengen die in staat zijn warmtenetten en duurzame bronnen te ontwikkelen. In samenwerking met de woningcorporaties Elan Wonen, Pré Wonen en Ymere, netbeheerder Firan en warmteleverancier Engie wordt een collectieve warmtevoorziening voor Schalkwijk ontwikkeld. Dit warmtenet is een open warmtenet waarin de productie, distributie en levering van warmte door separate partijen wordt verzorgd. Dit warmtenet zal in eerste instantie circa 5.200 corporatiewoningen in de wijk Meerwijk van warmte voorzien en kan in de toekomst worden opgeschaald naar grotere delen van Schalkwijk. Het warmtenet is een onmisbare schakel in de gemeentelijke ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn.

Om voldoende sturing te kunnen geven aan de gemeentelijke doelstellingen bij de ontwikkeling, aanleg en exploitatie van het warmtenet en bij toekomstige uitbreidingen, neemt gemeente Haarlem deel in een gezamenlijke onderneming voor de aanleg en exploitatie van het netwerk voor transport en distributie van warmte. Het College heeft ingestemd met de oprichting van dit warmtenetwerkbedrijf samen met de combinatie van Firan en het provinciale Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH).

Overeenkomsten

- Rolneming van de gemeente is nodig om het project te laten slagen
- Gemeente neemt een financieel risico om het project te laten slagen
- In beide projecten staat de gemeente garant voor een lening van de BNG aan een warmtebedrijf

Verschillen

- In Schalkwijk werkt de gemeente samen met partijen die zelf financiering kunnen aantrekken, in het Ramplaankwartier kunnen bewoners en het bewonersinitiatief dat niet
- In Schalkwijk leggen gemeente, provincie en Firan eigen vermogen in, in het Ramplaankwartier zijn dit de bewoners
- Voor het warmtenet Schalkwijk wordt 50% van het risico van de garantstelling doorgelegd aan Firan en de provincie. In het Ramplaankwartier is dit niet mogelijk en niet wenselijk omdat het bewoners betreft.
- In het Ramplaankwartier geeft de gemeente voorwaarden mee bij het verstrekken van de garantstelling. In Schalkwijk wil de gemeente meer sturing geven. Onder andere om de samenhang met IVORIM te bewaken en de gemeentelijke uitgangspunten goed te borgen – met name bij verdichting en uitbreiding.
- Bewoners uit het Ramplaankwartier hebben aangegeven niet afhankelijk te willen zijn van een commerciële partij
- In het Ramplaankwartier is veel particulier eigendom, in Schalkwijk zijn veel huurwoningen in het bezit van woningcorporaties

Gemeente Haarlem werkt aan deze verschillende warmtenetten en leert hiermee lessen die ze kan toepassen in toekomstige warmteoplossingen in de stad. Daarnaast werkt Haarlem ook aan een warmtenet voor bedrijven in de Waarderpolder.